

Invoeren van nieuwe moertjes

Tekst Servaas van der Horst, foto's Abe Maaijen

De koninginnteelt is gelukt en de nieuwe moertjes zitten bevrucht en al in hun steeds krapper wordende Apidea-bevruchtungskastjes. Op de bijenstand staat een aantal volken waar u niet tevreden mee bent. Hoe vervangt u op een veilige manier een oude moer door een nieuwe?

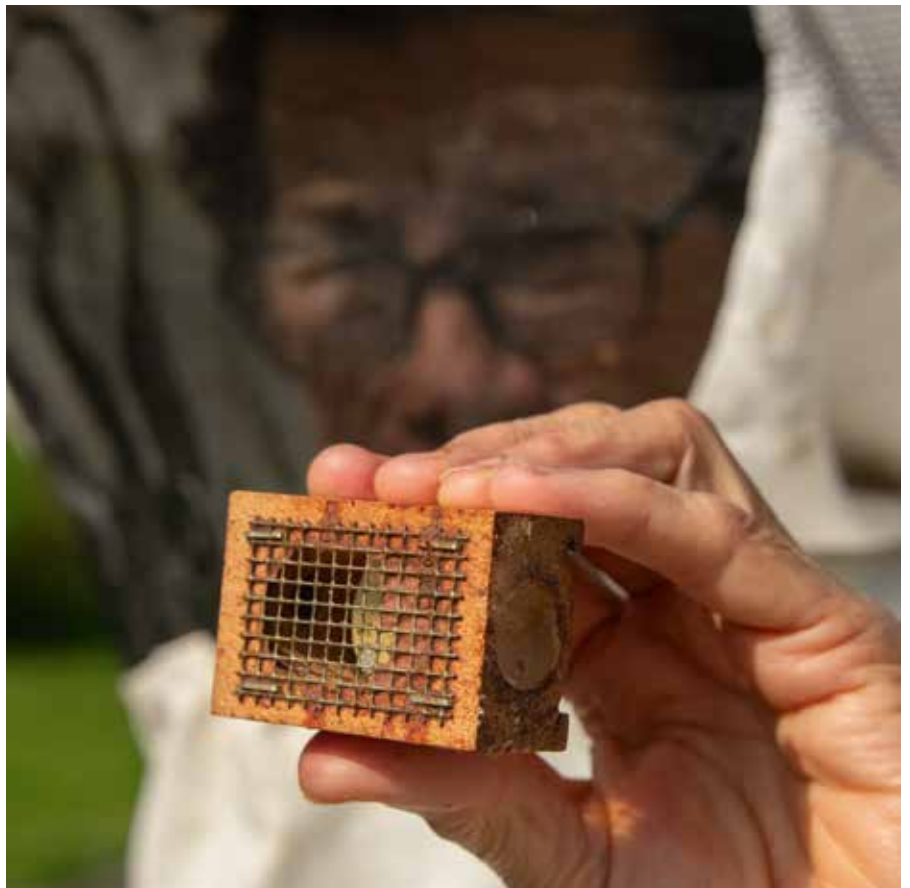
Voor een imker met vijf jaar ervaring, zoals ik, is dat een aardige zoektocht. Schrijvers, YouTube-deskundigen, oudere imkers, mijn (uitstekende) docent bij de cursus Voortgezet Imkeren; iedereen lijkt er anders over te denken.

Moerloos maken

De meest veilig geachte methode is het moerloos maken van het volk, na negen dagen alle redcellen verwijderen en een paar uur later de nieuwe moer invoeren met een kooitje met suikerdeeg, of verenigen met de Apidea waarin het nieuwe moertje zit, via het voergat. De volgende dag kijkt de imker of het gelukt is. Loopt het moertje onder in de broedbak rond, dan gaat een moerrooster tussen de broedkamer en de Apidea. Als het laatste broed uit de Apidea is uitgelopen, wordt deze weggenomen. Alles bij elkaar duurt deze procedure tien tot elf dagen.

"Iedereen lijkt er anders over te denken"

Op zoek naar een wat snellere methode, vond ik een artikel van Annet Künneke uit 2016. Daarin beschreef ze een manier waarin de oude moer een dag wordt opgesloten in een kooitje zonder voer, en de volgende dag wordt vervangen door een nieuwe moer in een kooitje met voer (suikerdeeg), en het lipje verwijderd dat aan het einde van het kooitje zit. Ik zocht contact met Annet die mij vertelde dat dit de werkwijze is van de nestor van de imkervereniging Groene Hart, Maap Groenendijk. Inmiddels heeft hij een nog veel snellere methode uitgeprobeerd. Die bestaat uit het opsporen van de oude moeren en die twee en

Arrestkooitje

een half uur boven in de kast opsluiten in een kooitje zonder voer. Vervolgens verwijdert de imker haar om vervolgens twee uur later, wanneer het volk onrustig wordt, haar te vervangen door de nieuwe moer. Opnieuw in een kooitje met een randje suikerdeeg en het lipje aan het einde van het kooitje verwijderd. De volgende dag controleert de imker of ze bevrijd is. Volgens de uitleg zou dit ook moeten lukken in juni en juli, niet alleen in de 'veilige' maanden september en oktober als de volkjes wat minder heetgebakerd zijn. Klaar in twee dagen, dat zou wat zijn.

Zelf proberen

Er is maar één manier om erachter te komen: ik probeer het zelf. Ik vind de

oude moer en stop haar in het kooitje en voer alle handelingen uit zoals in de uitleg hierboven staat aangegeven. Dan vind ik de inspectie ineens een spannende handeling. Nadat ik de drie moertjes heb ingevoerd tref ik de volgende dag alle drie de moertjes in glanzende conditie aan op de raten,

Arrestkooitje afgesloten met suikerdeeg

Vier maal een koningin in beeld. Foto Canva: Proximinder, Inventory, mady70, stefanodellaluche

rustig rondstappend en eitjes leggend.
Het experiment is gelukt.

*"Klaar in twee
dagen, dat zou
wat zijn"*

Randvoorwaarden? Ik wacht tot het nieuwe moertje vlakbroed (werksterbroed is in vergelijking met darrenbroed wat vlakker vandaar de aanduiding vlakbroed) laat zien, dan weet ik zeker dat de bruidsvlucht een succes was. En, ten overvloede, ik merk de nieuwe moer met een andere kleur dan de oude, dan weet ik waar ik naar kijk. De ontvangende volkjes waren op sterkte (achtraams, tienraams, dertigraams spaarkast) en niet bijzonder vriendelijk (daarom wilde ik de moer vervangen). Er was inmiddels wel dracht.

Nog even gebeld met Maap: hij gebruikt eigengemaakte honingsuikerdeeg, geen Apifonda want dat wordt keihard. Bovendien houdt hij rekening met de stemming in het volk. Als er geen dracht is dan gaat hij drijfvoeren om een periode van dracht na te bootsen. De imker biedt dan telkens kleine hoeveelheden suikerwater aan of krabt ramen met honing open. Het mag ze aan niets ontbreken.

Heb ik geluk gehad? Is de methode die ik heb gebruikt bekend? Ik hoor het graag. 🍯